

luonnos 27.1.2022

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2022 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) sekä maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 22 §:n 6 momentin ja 23 §:n 4 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä on 22 §:n 6 momentti laissa 1358/2014:

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään seuraavissa valtioneuvoston asetuksissa säädettyjen maa- ja puutarhatalouden kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta:

- 1) vuodelta 2022 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (xx/2022),
- 2) vuodelta 2022 maksettavasta pohjoisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (xx/2022), jäljempänä *pohjoinen tukiasetus*;
- 3) vuodelta 2022 maksettavasta mehiläistalouden kansallisesta pesäkohtaisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (xx/2022);
- 4) sokerijuurikkaan viljelijöille vuodelta 2022 maksettavasta kansallisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (xx/2022);
- 5) sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetusta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (759/2008).

Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta puutarhataloudelle maksettaviin vuodelta 2022 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 4–6 §:n ja pohjoisen tukiasetuksen 5 luvun mukaisiin tukiin.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *nautarekisterillä* eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) mukaista *nautaeläinten rekisteriä*;
- 2) *eläinryhmällä* emolehmiä, vähintään kahdeksan kuukauden mutta enintään kahden vuoden ikäisiä emolehmähiehoja, yli kahden vuoden mutta enintään neljän vuoden ikäisiä emolehmähiehoja, vähintään kuuden kuukauden mutta alle 20 kuukauden ikäisiä sonneja ja härkiä, teurastettuja hiehoja, teurastettuja sonneja ja härkiä, vähintään vuoden ikäisiä uuhia sekä vähintään vuoden ikäisiä kuttuja;
- 3) *maidon suoramyynnillä* tuottajan suorittamaa maidon myyntiä tai siirtoa suoraan kuluttajalle sekä tuottajan suorittamaa muiden maitotuotteiden myyntiä tai siirtoa;
- 4) *maitorekisterillä* maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 41 a §:n mukaista rekisteriä.

2 luku

Valvontaa koskevat yleiset säännökset

3 §

Tarkastuskohteiden otos

Paikalla tehtävien tarkastusten otoksessa käytetään satunnaisotantaa taikka satunnaisotantaa ja painotettua otantaa.

4 §

Tuen myöntämisen edellytysten tarkastaminen

Tuen myöntämisen edellytysten täyttyminen on tarkastettava noudattaen mitä yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 74 artiklan 1–3 kohdassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014, jäljempänä *valvonta-asetus*, 29 artiklassa säädetään.

Edellä 3 §:n mukaisesti tarkastukseen valitut maatilat on tarkastettava pinta-alaperusteisten tukien osalta noudattaen, mitä valvonta-asetuksen 37–39 artiklassa säädetään ja kotieläintukien osalta noudattaen, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 30 artiklassa ja valvonta-asetuksen 42 artiklassa säädetään.

5 §

Paikalla tehtävien tarkastusten vähimmäismäärä

Kansallista kasvintuotannon tukea hakeneista maatiloista vähintään yksi prosentti on tarkastettava paikalla tehtävin tarkastuksin.

Kansallista kotieläintukea naudoista hakeneista tiloista on tarkastettava vähintään yksi prosentti. Uuhista ja kutuista kansallista eläintukea hakeneista maatiloista on tarkastettava vähintään yksi prosentti.

Tuotannosta irrotettua sika- ja siipikarjatalouden tukea hakeneista maatiloista on tarkastettava vähintään yksi prosentti.

Mehiläistalouden kansallista pesäkohtaista tukea hakeneista hakijoista on tarkastettava vähintään yksi prosentti.

Ruokaviraston hyväksymistä teurastamoista tai aluehallintoviraston hyväksymistä poroteurastamoista Elintarvikelain (23/2006) 6 §:n 22 kohdassa tarkoitetuista poroteurastamoista ja 23 kohdassa tarkoitetuista teurastamoista, joissa on teurastettu hiehoja, sonneja ja härkiä, joista on haettu kansallista kotieläintukea, on tarkastettava yhteensä vähintään viisi prosenttia.

Meijereistä, jotka ottavat vastaan maidon tuotantotuen maksun perustana olevaa maitoa, on tarkastettava vähintään kymmenen prosenttia. Valvottavien meijerien niistä maidontuottajista, jotka ovat hakeneet maidon tuotantotukea, on tarkastettava edustava otos. Maidon suoramyynnin osalta on tarkastettava vähintään kolme prosenttia tuenhakijoista.

6 §

Otannan käyttö mehiläisyhteiskuntien tarkastuksessa

Tuen hakijan mehiläisyhteiskuntien tarkastus voidaan rajoittaa otokseen, jonka suuruus on vähintään puolet niistä mehiläisyhteiskunnista, joista tukea on haettu. Otoksen ei kuitenkaan tarvitse ylittää 100 mehiläisyhteiskuntaa. Jos otoksen perusteella tehdyssä tarkastuksessa havaitaan, että yli 10 prosenttia mehiläisyhteiskunnista on hylättävä, tarkastus on laajennettava koskemaan kaikkia tuen hakijan mehiläisyhteiskuntia.

3 luku

Kasvintuotannon tukien valvonta

7 §

Tuen myöntämisen edellytykset

Valvonnassa on tarkastettava kasvintuotannon tukien myöntämisen edellytysten täyttyminen. Valvonnassa on tarkastettava lohkon hallinta. Jos lohkon hallintaa ei voida todeta valvonnassa, lohko hylätään.

8 §

Maatalousmaan pitäminen avoimena

Jos maatalousmaata ei ole pidetty avoimena maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001), jäljempänä *tukilaki*, 9 §:n 4 momentin nojalla annetuissa säännöksissä säädetyllä tavalla, kyseinen ala hylätään valvonnassa.

9 §

Tuotantotapa ja ympäristöehdot

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on noudatettu tukilain nojalla annetuissa säännöksissä määriteltyä paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioon ottavaa tuotantotapaa.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on noudatettu täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (4/2015) 4 ja 11 §:ssä, 12 §:n 3 momentissa sekä 13–15 §:ssä säädetyt ympäristöehdot.

10 §

Hampun valvonta

Valvonnassa on tarkastettava yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 32 artiklan 6 kohdassa, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia

koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 9 artiklassa ja valvonta-asetuksen 17 artiklan 7 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttyminen sekä kasvuston säilyttäminen.

4 luku

Kotieläintukien valvonta

11 §

Tuen myöntämisen edellytykset

Kansallisten kotieläintukien valvonnassa on tarkastettava kotieläintukien myöntämisen edellytysten täyttyminen. Valvonnassa on tarkastettava tukihakemuksessa ilmoitettu eläinmäärä sekä eläinten tukikelpoisuus. Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on noudatettu tukilain nojalla annetuissa säännöksissä määriteltyä tuen perusteena olevalle eläinlajille tavanomaista tuotantotapaa.

12 §

Naudat

Valvonnassa on tarkastettava, että naudat on merkitty ja rekisteröity **eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa**, pohjoisen tukiasetuksen 22 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja eläinyksiköistä eräissä maatalouden tuissa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (45/2015) säädetyllä tavalla. Nauta on hylättävä valvonnassa, jos sitä ei ole rekisteröity tai merkitty tukiehtojen mukaisesti tai se ei täytä muita tuen myöntämisen edellytyksiä.

Jos eläinrekisterin tai **naudoista pidetyn kirjan** mukaan maatilalla olevaa nautaa ei voida valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esitä valvonnassa kirjallista näyttöä naudan merkinnän ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, nauta hylätään.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty naudoista kirjaa tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

13 §

Uuhet ja kutut

Valvonnassa on tarkastettava, että uuhet ja kutut on merkitty ja rekisteröity **lammas- ja vuohieläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 ja direktiivien 92/102/ETY ja 64/432/ETY muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 21/2004 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja eläintunnistusjärjestelmälain 2 luvussa tarkoitettuun** lammas- ja vuohirekisteriin **eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa eläintunnistusjärjestelmälaissa**, pohjoisen tukiasetuksen 22 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja eläinyksiköistä eräissä maatalouden tuissa annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyllä tavalla. Valvonnassa on tarkastettava, että pohjoisen tukiasetuksen 11 §:ssä säädetty uuhista maksettavan tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät ja että tukikelpoisten uuhien määrä vastaa hakemuksessa ilmoitettua uuhien määrää. Uuhi tai kuttu on hylättävä valvonnassa, jos sitä ei ole merkitty tai rekisteröity tukiehtojen mukaisesti tai se ei täytä muita tuen myöntämisen edellytyksiä.

Jos eläinrekisterin tai eläinluettelon mukaan maatilalla olevaa uuhta tai kuttua ei voida valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esitä valvonnassa kirjallista näyttöä uuhien tai kutun merkinnän ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, uuhi tai kuttu hylätään.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty uuhista ja kutuista kirjaa tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty kutun maidontuotannosta kirjaa tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Valvonnassa on tarkastettava kirjanpitoon merkittyjen tietojen paikkansapitävyys vertaamalla kirjanpitoa maatilalla oleviin osto- ja myyntitositteisiin sekä muihin tuen myöntämisen perusteena oleviin asiakirjoihin.

14 §

Hevoset

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty hevosista kirjaa tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

15 §

Sika- ja siipikarjatalouden tuet

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen valvonnassa on tarkastettava tukilain 10 c ja 10 d §:n mukaisesti vahvistettu viitemäärä sekä tukilain 10 e §:ssä ja sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetusta tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ssä säädetty eläintiheyttä ja kotieläintilaa koskevat edellytykset.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty kirjaa eläintiheyslaskennan perusteena olevista sioista ja siipikarjasta tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Lisäksi on tarkastettava pohjoisen tukiasetuksen 22 §:n 1 momentin 3 kohdan ja vuodelta 2022 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaiset sikarekisterin eläinmääräilmoitukset.

16 §

Pitopaikkojen rekisteröinti ja eläintenpitotoiminnasta ilmoittaminen

Valvonnassa tarkastetaan, että nautojen, lampaiden, vuohien, sikojen ja siipikarjan pitäjät ovat rekisteröineet eläinten pitopaikat ja ilmoittaneet niihin eläintenpitotoiminnasta eläinyksiköistä eräissä maatalouden tuissa annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyllä tavalla. Jos maatila ei ole rekisteröinyt pitopaikkoja tai ilmoittanut eläintenpitotoiminnasta, tukea ei makseta.

17 §

Teurastamovalvonta

Valvonnassa on tarkastettava pohjoisen tukiasetuksen 12 ja 13 §:ssä säädettyjen tukiehtojen täyttyminen.

Ruokaviraston hyväksymässä teurastamossa tai aluehallintoviraston hyväksymässä poroteurastamossa Elintarvikelain 6 §:n 22 kohdassa tarkoitetussa poroteurastamossa ja 23 kohdassa tarkoitetussa

~~teurastamossa~~ tarkastetaan tukikelpoisuusedellytysten täyttyminen asiakirjatarkastuksella sekä vertaamalla asiakirjojen tietoja nautarekisterin tietoihin. Teurastamossa tarkastetaan lisäksi tarkastuspäivän teurastusmenettelyt otoksen perusteella. Eläin, jonka osalta havaitaan, että tukiehdot eivät täyty, hylätään.

18 §

Maidon tuotantotuen valvonta

Maidon tuotantotuen valvonnassa markkinointiin ostettua ja hyväksyttyä maitoa koskeva tarkastus on tehtävä maatilalla ja meijerissä. Valvonnassa on tarkastettava pohjoisen tukiasetuksen 9 §:ssä säädettyjen tukiehtojen täyttyminen ja maitorekisterissä olevien tietojen oikeellisuus kirjanpidon sekä muun asiakirja-aineiston perusteella. Lisäksi on tarkastettava valvonnassa olevan maatilán tuotantokyvyn ja maitorekisteriin merkittyjen tuotantotietojen yhteensopivuus.

Maidon suoramyynnin tarkastus on tehtävä maatilalla. Valvonnassa on tarkastettava pohjoisen tukiasetuksen 9 §:ssä säädettyjen tukiehtojen täyttyminen, maidon suoramyynnin ja maatilán tuotantokyvyn välinen yhteensopivuus sekä suoramyyntiä koskeva kirjanpito.

5 luku

Seuraamukset

19 §

Valvontaseuraamukset kasvintuotannontuissa

Pinta-alaa ja todettua kasvia koskevista valvontaseuraamuksista kasvintuotannon tuissa säädetään tukilain 18 §:ssä. Jos valvonnassa todettu pinta-ala on suurempi kuin hakemuksessa on ilmoitettu, tukea maksetaan enintään hakemuksessa ilmoitetun pinta-alan mukaan. Jos valvonnassa todetun tukeen oikeuttavan kokonaispinta-alan ja hakemuksessa ilmoitetun kokonaispinta-alan välinen erotus on enintään 0,1 hehtaaria ja jos hakija ei ole toiminut tukilain 16 §:ssä tarkoitettulla tavalla, tukea maksetaan hakemuksessa ilmoitetun pinta-alan mukaan.

Jos ilmoitetun ja valvonnassa hyväksytyyn pinta-alan erotus suhteessa valvonnassa hyväksyttävään pinta-alaan on:

- 1) enintään 3 prosenttia mutta kuitenkin yli 0,1 hehtaaria ja enintään 2 hehtaaria, tuki maksetaan valvonnassa hyväksytyyn pinta-alan perusteella;
- 2) yli 3 prosenttia tai yli 2 hehtaaria mutta enintään 10 prosenttia, valvonnassa hyväksytystä pinta-alasta vähennetään 0,75 kertaa todetun ylityksen verran;
- 3) yli 10 prosenttia, valvonnassa hyväksytystä pinta-alasta vähennetään todettu ylitys 1,5-kertaisena.

Jos valvonnassa lohkolla todetaan samaan tukeen oikeuttavia, mutta matalamman tukitason kasveja kuin mitä hakemuksessa on ilmoitettu, lohkon tukea alennetaan 20 prosentilla.

20 §

Pohjoisen tuen ympäristöehtoihin liittyvät seuraamukset

Jos maatilalla ei ole noudatettu pohjoisen tukiasetuksen 8 §:ssä säädettyjä ympäristöehtoja, maatilalle maksettavia pohjoisia tukia alennetaan enintään 5 prosenttia. Jos valvonnassa todetaan, että viljelijä on tahallisesti jättänyt noudattamatta ympäristöehtoja, tukea alennetaan kuitenkin vähintään 15 mutta

enintään 100 prosenttia. Seuraamukset lasketaan pohjoisen hehtaarituen, yleisen hehtaarituen ja nuorten viljelijöiden tuen kokonaismäärästä.

Jos on kyse maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 29 §:n 2 momentissa tarkoitetuista laiminlyönneistä, tuenhakijalle voidaan antaa varoitus. Jos tuenhakija on saanut laiminlyönnistä edeltävien kolmen vuoden aikana varoituksen ja laiminlyönti havaitaan uudelleen, pohjoisen tukiasetuksen nojalla myönnettäviin tukiin tehtävä 1 momentissa tarkoitettu vähennys kerrotaan kolmella kuitenkin siten, että se on enintään 15 prosenttia.

21 §

Valvontaseuraamukset tuotantoon sidotuissa kotieläintalouden tuissa

Jos valvonnassa todettu eläinmäärä on suurempi kuin eläinmäärä, jolle tukea on haettu, tuki maksetaan enintään haetulle eläinmäärälle.

Jos jonkin eläinryhmän ilmoitetun ja valvonnassa todetun eläinmäärän taikka keskimääräisen eläinmäärän erotus suhteessa valvonnassa todettuun eläinmäärään on:

- 1) enintään 5 prosenttia tai enintään 2 eläintä, tuen määräytymisperusteena käytetään todettua eläinmäärää;
- 2) yli 5 prosenttia mutta enintään 20 prosenttia taikka yli 2 mutta enintään 4 eläintä, tuen määräytymisperusteena käytetään eläinmäärää, joka saadaan vähentämällä todetusta eläinmäärästä ilmoitetun ja todetun eläinmäärän erotus;
- 3) yli 20 prosenttia mutta enintään 40 prosenttia, tuen määräytymisperusteena käytetään eläinmäärää, joka saadaan vähentämällä todetusta eläinmäärästä ilmoitetun ja todetun eläinmäärän erotus kaksinkertaisena; tai
- 4) yli 40 prosenttia, tuen määräytymisperusteena oleva eläinmäärä on 0.

Jos valvonnassa todetaan, että jonkin eläinryhmän osalta ei ole pidetty kirjaa lainkaan tai kirjanpidon perusteella ei voida selvittää tuen määräytymisen perusteena olevaa eläinmäärää, tukea ei makseta tukivuonna kyseisen eläinryhmän osalta.

22 §

Seuraamukset tuotannosta irrotetussa kotieläintalouden tuissa

Maatilalle, jolle on vahvistettu tukilain 10 c §:n 1–3 momentissa ja 10 d §:n 1–3 momentissa säädetty viitemäärä, ei makseta tuotannosta irrotettua sika- ja siipikarjatalouden tukea, jos tukilain 10 e §:ssä tai sika- ja siipikarja-asetuksen 10 §:ssä säädetyt edellytykset eivät täyty.

23 §

Tuotantotapaan liittyvät seuraamukset

Tuotantotapaan liittyvistä seuraamuksista säädetään tukilain 19 ja 20 §:ssä.

24 §

Maidon tuotantotukeen liittyvät vähennykset

Jos valvonnassa todettu maitomäärä on pienempi kuin meijerin maitorekisteriin ilmoittama maitomäärä tai tuenhakijan ilmoittama suoramyymintamaidon määrä, tuki maksetaan valvonnassa todetun maitomäärän mukaisesti.

25 §

Seuraamusten laskenta

Pinta-alavirheistä johtuvat seuraamukset vähennetään kasvintuotannon tuesta ennen muita seuraamuksia.

Eläinmäärän erotuksesta johtuvat seuraamukset kotieläintuissa lasketaan ennen muita seuraamuksia. Jos 21 §:ssä tarkoitettu eläinmäärinä laskettu erotus johtaa eri lopputulokseen kuin prosentteina laskettu erotus, valvonnassa käytetään tuen hakijan kannalta edullisempaa tulosta.

6 luku

Erinäiset säännökset

26 §

Ilmoitusvelvollisuus

Jos valvonnassa havaitaan, että eläimiä hoidetaan tai kohdellaan eläinsuojelulain (247/1996) taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, havainnoista on välittömästi ilmoitettava toimivaltaiselle virkaeläinlääkärille, terveystarkastajalle tai poliisille.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle on tiedotettava 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta.

27 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 2022.